



**Laudatio n.a.v. de uitreiking van een
Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling
aan Kamiel D'Hooghe
O.L.V.-kathedraal Antwerpen, 28 juni 2015**

Geachte dames en heren

“Tussen de vele vormen waarin de mens tracht om zijn diepste verlangens en waarnemingen uit te drukken, is muziek ongetwijfeld de meest universele vorm. Muziek symboliseert ons verlangen naar harmonie, zowel met onszelf als met anderen, met de natuur, met het spirituele en het heilige rondom ons. Muziek verbindt mensen met elkaar.”

Deze wijze woorden van de Dalai Lama geven meteen een belangrijke verklaring waarom wij vandaag de 11-daagse Vlaanderen Feest! openen met de uitreiking van een Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling aan een bijzonder man. Hij beantwoordt bovendien niet alleen helemaal aan deze omschrijving van muziek maar past ook helemaal in onze doelstellingen: mensen met elkaar verbinden, het samenhorigheidsgevoel tussen alle Vlamingen vergroten naar aanloop van onze Vlaamse feestdag, en daarbij de Vlaamse identiteit en cultuur als een positief en inclusief verhaal onder de aandacht te brengen.

Dat proberen we op een zo feestelijk mogelijke manier te doen. En er zal tijdens deze 11-daagse gefeest worden in Vlaanderen! Zowel tijdens de bijna 2.000 lokale initiatieven in bijna alle Vlaamse steden en gemeenten als tijdens de evenementen die we zelf met onze Beweging Vlaanderen-Europa organiseren. Ik noem er slechts drie:

- de uitreiking van de Orde van de Vlaamse Leeuw aan Rik Van Cauwelaert op 9 juli in het stadhuis van Aalst,
- de uitreiking van de Gulden Spoor voor Economische Uitstraling aan Fernand Huts hier in Antwerpen op 11 juli.

Maar zover zijn we nog niet: vandaag zijn hier in deze prachtige monumentale Antwerpse Onze-Lieve-Vrouwekathedraal samen om niemand minder dan Kamiel D'Hooghe als eminent organist en behartiger van de orgelcultuur in Vlaanderen eer toe te brengen

Ik moet u daarvoor eerst meenemen naar ... lang lang geleden toen er in een landbouwersgezin op de boerenbuiten in het Wase Vrasene een jongetje geboren werd. Weinigen onder ons kunnen zich de levensomstandigheden van die jaren '30 van vorige eeuw nog voorstellen. De mensen in het Waasland leefden toen nog echt zoals tweehonderd jaar geleden: zonder radio, elektriciteit of stromend water. Zijn ouders moeten in ieder geval het Romeinse principe van 'Nomen est omen' gekend hebben: een naam is een lotsbestemming. De jongensnaam Kamiel is namelijk afgeleid van het Griekse Gamelios dat 'feestelijk' betekent of van het Griekse kadmiloi dat 'altaarknaap' of 'jonge ceremoniële voogd' als betekenis heeft. En de familienaam D'Hooghe is een bijnaam afgeleid van het Middelnederlandse 'hooch' dat we kunnen vertalen als 'aanzienlijk, voornaam, edel'. Hoogstaand dus. Het stond m.a.w. in de sterren geschreven dat Kamiel D'Hooghe een rijk gevuld leven met vele hoogtepunten zou kennen, zowel familiaal als professioneel, en een leven dat zich vaak afspeelde in prachtige hoge kerkelijke gebouwen zoals deze, bovendien gezegend met het motto 'Constantia et labore' (met volharding en inspanning).

Vandaag zijn we ongeveer 80 jaar verder in mijn verhaal en we kunnen vaststellen dat zijn werkgever nog steeds even indrukwekkend is. Zo realiseerde Kamiel D'Hooghe het afgelopen jaar nog twee cd's op de orgels in Grimbergen en verleende hij zijn medewerking aan de Orgelkunst-cd 2008 met Vlaams orgelwerk uit de 20ste eeuw. Hij speelt nog geregeld orgelconcerten en is wekelijks als organist present tijdens de gregoriaanse hoogmis in de weelderige Sint-Servaasbasiliek van de abdij in Grimbergen.

Geachte dames en heren

Overal waar ik mijn oor te luisteren legde n.a.v. mijn laudatio vandaag, hoorde ik stelselmatig als een van de eerste zinnen: “Kamiel D'Hooghe heeft een bijzonder grote invloed gehad op het orgelbeleid in Vlaanderen.” Intussen leerde ik ook dat hij zijn leven lang bijna gevochten heeft voor het belang van het historisch orgelerfgoed en de artisanale orgelbouw. Vanuit deze bezorgdheid richtte hij in 1978 het intussen langst bestaande tijdschrift ‘Orgelkunst’ op en leidde het als voorzitter-hoofdredacteur gedurende maar liefst 27 jaar. En ook voor hem geldt: ‘naast elke sterke man, staat een sterke vrouw’. Niet onbelangrijk om te vermelden, is daarom de onder meer administratieve hulp daarbij van zijn echtgenote Agnes Dumon.

Maar Kamiel D'Hooghe maakte niet alleen een verschil op beleidsvlak, hij maakte ook het verschil in het leven van hele scharen orgelstudenten die hij als pedagoog aan het Lemmensinstituut en het Conservatorium van Maastricht een zodanig professionele opleiding gaf dat er nu verschillende onder hen belangrijke functies in het actuele muziekgebeuren in binnen- en buitenland bekleden. Het is ongetwijfeld daar dat hij zijn beste krachten besteedde nadat hij erin geslaagd was om het Koninklijk Conservatorium in Brussel op te richten en er van 1967 tot eind 1994 de eerste directeur van te zijn.

2

Genoeg reden om de draad van mijn verhaal weer op te pikken: want hoe komt het dat een jongetje van de ‘boerenbuiten’ die voorbestemd was om landbouwer te worden, en opgroeide in stilte, niet alleen geïnteresseerd raakt in orgelmuziek maar zelfs een vandaag wereldwijd gerenommeerd conservatorium weet op te richten? Ik vind het een intrigerende vraag, vooral als je bedenkt dat als zonen in die jaren geen boer werden of geen priester wilden worden, ze vaak zogenaamd ‘pissendrager’ werden, een baan bij de staat zochten, of zoals in de familie van Kamiel D'Hooghe nog gebeurde, beenhouwer werden. Het veel te vroege overlijden van zijn vader heeft er ongetwijfeld veel mee te maken. Door te verhuizen naar het dorp zelf, kwamen moeder en zoon in contact met de koster-organist van Vrasene. Hij is toen als twaalfjarige begonnen met piano- en orgelstudie, en toen hij veertien was, ging hij op internaat in de Bisschoppelijke Normaal-en kostersschool van Sint-Niklaas. Nadien konden verstandige leraren hem overtuigen om verder te studeren aan het Lemmensinstituut en de Koninklijke Conservatoria van Antwerpen en Gent bij onder meer Flor Peeters, Marinus De Jong, Jules Van Nuffel en Prosper Van Eechaute. Hij behaalde er het Hoger Diploma Orgel met de grootste onderscheiding.

Intussen was hij als 17-jarige leeftijd benoemd tot koster-orgelist in Verrebroek. Het waren toen werkelijk andere tijden die we ons nu niet meer kunnen voorstellen, ik herhaal het graag. Ik heb zelf een zoon van 19 jaar die studeert aan het conservatorium in Gent. Ik kan mij niet voorstellen dat hij zou bereid zijn om nu net zoals Kamiel D'Hooghe toen als kostwinner van een vaderloos gezin elke dag voor de ochtendmis om zes uur van Vrasene naar Verrebroek te fietsen. In de winter moet dat soms ijsig koud geweest zijn tijdens die fietstocht over de open vlakke polders.

In ieder geval, op 22-jarige leeftijd al volgde zijn benoeming tot organist van de Sint-Salvatorskathedraal van Brugge (waar hij toen voor het eerst kwam - 'andere tijden toen', weet u nog) en waar hij probeerde om de erediensten zo goed mogelijk te verzorgen, om de mensen verstrooiing te bieden en om het Hogere te eren.

Geachte dames en heren

Ik kan nog veel vertellen over onze laureaat van vandaag, maar ik moet mij noodgedwongen beperken. Ik wil u nog graag meegeven dat Kamiel D'Hooghe als solist optrad op verschillende festivals, dat hij verschillende platen opnam, onder meer op verschillende historische orgels van Stalhille tot O.-L.-V.- St- Pieters in Gent. Hij is ook samensteller, auteur en co-auteur van verschillende artikels en publicaties zoals *Het rococo-orgel in Vlaanderen* (1972), *Hedendaagse artisanale muziekinstrumentenbouw in Vlaanderen* (1999) en *Over orgels in de Lage Landen* (2001).

Hij gaf concerten en cursussen in vijf werelddelen, is op de Japanse radio geweest, in Zuid-Afrika, en werd tweemaal uitgenodigd in de Royal Festival Hall in Londen, wat zeer uitzonderlijk is. Bovendien was en is hij een regelmatig gevraagd jurylid op internationale concours, en componeerde hij zelf enkele werken voor orgel.

Kortom: Vlaanderen heeft veel te danken aan Kamiel D'Hooghe die in 1988 als eerste musicus de Prijs van de Vlaamse Gemeenschap ontving. Hij is ook ereburger van Vrasene en Paus Joannes Paulus II benoemde hem in 1999 tot Ridder in de Orde van de Heilige Gregorius.

Geachte aanwezigen

We kunnen ons nauwelijks een betere culturele Vlaamse ambassadeur voorstellen dan onze laureaat van deze namiddag.

Mijnheer D'Hooghe

Het is voor mij als voorzitter van de Beweging Vlaanderen-Europa een bijzondere eer en een groot genoegen om u vandaag n.a.v. de opening van de 11-daagse Vlaanderen Feest! in onze rij van Sporendragers op te nemen en u een Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling uit te reiken.

[uitreiking van de Spoor]

An De Moor
Voorzitter Beweging Vlaanderen-Europa
p/a Kluisstraat 23, 9160 Lokeren
E-post: adm.ave@skynet.be
GSM: 0475 62 00 98